

Rusi se izmotali iz nemške pasti pri Vilni.

Nemci zavzeli mesto Ostrow in napredujejo na osrednjem Poljskem, a ruske armade se jim ni posrečilo ujeti. Na zapadnem bojišču samo topniški boji. Francoski zrakoplovci bombardirali Stuttgart.

Po zadnjem italijanskem porazu pri Bovcu zavladal mir ob Soči.

Dunaj, 19. sept. (Čez London, 20. sept., 1.30 zj.) — Vrhovno vojno vodstvo je danes objavilo sledeče poročilo:

"Vzhodni Galiciji je vladal včeraj mir. Proti našim postojankam ob kivi je sovražno topništvo razvijalo živahno delavnost. V trdnjanskem trikotu v Volhiniji smo zasedli naše nove postojanke, ne da bi nas sovražnik ovrnil.

"Zasedovani po avstro-ogrskih in nemških četah se Rusi umikajo iz Litve."

Velevažna bitka pri Vilni.

London, 20. sept. — Od mnogih velikih bitk, bojevalnih na vzhodni fronti med zadnjimi petimi meseci, je bilo malo, če katera, tako važnih za našo prihodnost, kakor je bitka, ki se zdaj vzhodno in južno od Vilne, kjer nemška armada maršala von Hindenburga poskuša odrezati in uničiti rusko armado, ki je branila to mesto.

Rusi se bojujejo proti ogromni premoči, da rešijo velik del svoje armade, ki je bila dejansko obkoljena v trikotu Vilne, Vileike in Lide. Von Hindenburg je prodiril globoko za ruske linije, pa brez uspeha iz Berlina, in zjel večji del železnice iz Vilne v Dvinsk, kakor tudi iz Vilne v Minsk.

Nemško uradno naznanilo, izdano danes, je malo osvetljuje napredek bojevanja in pravi samo, da "napad proti sovražniku, ki se umika od Vilne, napreduje."

Petrograd neprestrašen.

Petrograd se nadalje izraža zaupanje v zmoglost Rusov, izmotali se iz mreže, vržene okrog njih. Po mnenju vojaških pisateljev so v nevarnem položaju. Prav verjetno pa je, da so svoje topništvo spravili na varno, predno so Nemci prekorčili železnice, ker je bila zapustitev Vilne sklenjena že pred tedni.

Bavski princ Leopold se tudi blizu železnice jugovzhodno od Lide, ki je zapadno od ceste ob Pripektem močvirju in ki drži v Rovno.

Dalje severno so Nemci pognali Russe nazaj proti njihovi postojanki pri mestnem braniku pred Dvinskom ob reki Dvini.

Na drugem koncu dolge bojne črte, južno od Pripektskega močvirja, Rusi obvladujejo položaj ter vzemirajo avstro-nemške armade v Volhiniji in Galiciji.

Nemško uradno naznanilo.

Berlin, 20. sept. — Veliki vojni stan

umikajoče se armade in prerezalo njene glavne zvezne linije.

Maršal von Hindenburg je prerezal železnico Vilna-Beranovič, po kateri so se Rusi upali umekniti od Vilne, kakor uradno naznanjajo danes popoldne iz Berlina. Uspeh obstranskega zajetja je razdelil rusko armado v tri dele. Ruska armada okrog Dvinska je odrezana od armade vzhodno od Vilne, in ta je zopet odrezana od armade v jugovzhodni Galiciji.

Uradno naznanilo ne poroča nobenih važnih izprememb v bojevanju na severu, kjer so nemške armade začele naskakovati zunanje utrdbe Dvinska.

Rusi utekli iz nemške pasti.

London, 22. sept. — Ruska armada, umikajoča se od Vilne, je utekla nemškemu obkrožajočemu kretanju. Nemci pa so dalje napredovali na osrednjem Poljskem, zavzeli mesto Ostrow in obdržujejo sedaj vso železniško progo Vilna-Rovno.

Da so Rusi uspešno utekli iz nemške pasti, priznava nemško uradno naznanilo, ki pravi, da največje število ujetnikov, ki je na kaki točki prišlo v roke Nemcem, ni presegalo 2.000.

Dočim Nemci napredujejo v središču, so Rusi v ofenzivi blizu Friedrichstadta, v okrožju Rige, in tudi na južnem koncu dolge bojne črte, kjer so bili Avstrijci pognani nazaj v trdnjanskem okrožju Luts-Dubno-Rovno, kakor poroča petrogradsko naznanilo.

Z laškega bojišča.

Dunaj, 20. sept. (čez London, 21. sept., 3.45 zj.) — Vrhovno vojno vodstvo je danes objavilo sledeče poročilo:

"Italijansko bojišče: Ob tirolski meji je podjarmil sovražnik brezuspešno napadel okrog Adamella in Dolomitov. V bovskem odseku so se Italijani umaknili v svoje stare postojanke izven našega streljanja.

"Naši letavci so bombardirali koldvor in taborišče v Arsieru."

Z zapadnega bojišča.

Pariz, 20. sept. — Strašne topniške bitke se vrše ob celi zapadni fronti, po nocojšnjem uradnem naznanilu.

"V Artois," je rečeno, "so naše baterije dolgo obstreljevale nemška krda. Sovražno topništvo je bilo zelo delavno in je posebno bombardiralo izstrelki težkega kalibra predmestja v Arrasu.

"Pred krajema Faye in Dompierre, jugovzhodno od mesta Peronne, se nadaljuje vojskovanje z minami, v okrožju Roye pa z bombami.

"V vzhodnih Argonih pri Griču št. 285 je sovražnik razstrelil mino blizu naših zakopov.

"Okrog Calonnskih zakopov, v Apremontskem gozdu, severno od Flierea in severno od Regnieville so bili sovražni okopi hudo poškodovani.

"Naše dalekostrelno topništvo je zadelo postajo v Thiacourtu. Med krajema Puzieux in Deime smo pre-

zali njihov most na železnici med Metzom in Chateau Salines."

Stuttgart bombardiran.

Pariz, 22. sept. — Oddetek francoskih zrakoplovov je danes napadel Stuttgart, glavno mesto kraljestva vrtimberskega, ter spustil nad sto bomb na kraljevsko palačo in železniško postajo.

2.571.750 ruskih ujetnikov.

Geneva, 16. sept. — Število Rusov, ujetih iz dne 1. maja po Avstrijcih in Nemcih, računa "La Suisse" na 2.571.750 (3). Zaplenjenih je bilo baje 6.000 topov in 4.000 strojnih pušk. Casopis pravi, da so bile te številke sestavljene iz uradnih dnevnih naznanil, izdanih v Berlinu in na Dunaju.

"Uradne avstrijske in nemške številke, izdane pred dnem 1. maja," pravi, "so kazale skupno število 1.305.000 ruskih ujetnikov, ne vsi pa so bili mrtveci in ranjenci.

"Gen. Polivanov, ruski vojni minister, je obvestil duma, da je bilo skupno število častnikov in vojakov na fronti izza pričetka vojne 5.060.000. Potemtakem je sedanje skupno število ruskih vojakov 1.093.250."

Nemško kavarstvo odkrito.

London, 15. sept. — Nemško izdajstvo je po danes v "Daily News" objavljenem članku zakrivilo, da je bila večina ruska strelivarna v Olti pred nekaj meseci razstreljena, ki je označena kot ruski Woolwich, edina svoje vrste na Ruskem.

"To je temeljito učinkovalo na ruski vojaški položaj," je rečeno v članku, "ker so bili zdaj zavezniški prišli, po prihodkih iz Arhangelsk pošiljati svojemu zavezniku pomoč. Na tisoče delavcev je bilo usmrčenih. Razdejavanje izvornice je povzročilo tako pomanjkanje streliva, da se ni moglo ničesar storiti proti topništvu nemškega generala von Mackensena.

"Ohranila Rusija se je morala boriti za pridobitev časa in udarna sila Francije in Anglije je bila omejena. Vse misli na veliko splošno kampa-

mpanjo so se morale opustiti. Glavna naloga zaveznikov je bilo zalaganje ruske strelivne stvari, ki je za Rusijo nenadoma postala vprašanje 'biti ali ne biti'."

Turki koljejo kristjane.

London, 20. sept. — Viscount Bryce, bivši angleški poslanik v Washingtonu, je poslal združenemu časopisu na Zdržene Države naslovljen poziv, ki izraža v njem željo, da Amerika "napravi klanju Armencev konec."

"Omikani svet," je rečeno v pozivu, "predvsem pa Amerika, bi moral vedeti, da je bila azijska Turčija v zadnjih mesecih prizorišče strašnih grozovitosti. In če more kaj ustaviti morečo roko turške vlade, potem je ta moč mnenje nevtalnega inozemstva in zlasti sodba človekoljubne Amerike."

"Kmalu po izbruhu vojne je turška vlada osnovala načrt in ga z brezozirno okrutnostjo izvajala, — načrt, iztrebiti krščanstvo z umorom armenjskih kristjanov. Poročila iz raznih virov soglašajo v tem, da se krščansko prebivalstvo v vzhodni in severni Mali Aziji in na Armenkem po načrtu izstrelja. Moške morijo a žene in dekleta odvajajo v turške hareme.

"V Trapeuntu je poprej stanovalo nad 10.000 Armencev. Ko je prišlo iz Carigrada dotično povelje, so jih zgnali vkup, odvedli na ladje in pomotali čez krov, tako da so morali vsi, ženske, moški in otroci, utoniti. To je videl in opisal italijanski konzul.

"Pol milijona je bilo usmrčenih ali preganjenih, in pregnanih podlegajo grodemu ravnanju z njimi, glada ali boleznim. Ceste in griči so s trupli umorjenecv takorekto posajani.

"Kdo more končati to klanje? Samo Nemčija. Ali ne bi moglo ameriško javno mnenje prisiliti Nemčijo, da vpliva na turško vlado?"

Veliko posojilo skoro gotovo.

New York, 21. sept. — Upodajniki in upojemniki ogromne vsote, ki je iščejo v Ameriki za Veliko Britanijo in Francijo, so do nocojšnjega dogovorili vse podrobnosti predlaganega posojila, izjemski dve, ki pa nista prve važnosti. Velikost posojila bo menda \$700.000.000.

"The Literary Digest"

v svoji izdaji z dne 25. septembra t. l. objavi veleslavni članek "Digestovi" uredniki so nedavno pisali urednikom časopisov, zastopajočih Rusine, Litvane, Fince, Poljake, Čeha, Slovence, Slovence, Hrvat, Srbe, Sirec in Armence v Združenih Državah, ter jih odkrito prosili, naj izrazijo, na kateri strani so njih simpatije v sedanjih velikih vojni. Odgovorilo je veliko število vprašanih, in ti odgovori bodo objavljeni v "Digestu" z dne 25. sept., ki ga lahko kupite v vseh mestih. Citajte!

Avstro-nemški pohod proti Srbiji.

Avstrijsko in nemško topništvo bombardira postojanke ob severni meji srbski.

BOLGARIJA BAJE Z NEMČIJO.

Grška hiti Srbiji na pomoč. Rumunija tudi mobilizirana.

London, 20. sept. — Današnje uradno berlinsko naznanilo vsebuje prvo omembo, da stoji nemške čete ob srbski meji. Izza več tednov se je raznašala govorica, da nameravata nemška zavezništva novo proti Srbiji naprejeno kampanjo, da doneseta Turčiji pomoč. Mislili pa so, da se ta kampanja prične šele nekako sredi prihodnjega meseca.

Gibanje je naperjeno brez dvoma v prvi vrsti proti Srbiji, ker si morajo Nemci skozi njeno ozemlje priboriti pot do bolgarske meje. Prehod skozi bolgarsko ozemlje ne bi bil zbranjen Nemcem z ozirom na privolitve od strani Turčije. V nekaterih krogih pa mislijo, da bo novo napadno gibanje pahnilo v vojno tudi Rumunijo in Grško.

Največjo pozornost vzbujajo položaj v Bolgariji in prizadeve opozicije, pregovoriti kralja k pridružitvi na zavezništvo. Vključ raznim preklecam pa je verjetno, da je Bolgarija po pogodbi s Turčijo vezana, nasproti nemškima zavezniškoma vzdržati dobrohotno nevtalnost.

Bolgarija z Avstrijo in Nemčijo?

London, 20. sept. — Bolgarija je dovolila prevoz blaga in vsakovrstne robe v Turčijo skozi bolgarsko ozemlje, kakor poročajo danes iz Sofije. To je enakega pomena s pridružitvijo Bolgarije na Nemčijo, Avstrijo in Turčijo.

Nemški napad na Srbijo.

Berlin, 20. sept. — Iz velikega glavnega stana poročajo danes, da se je pričel napad nemških čet na Srbijo. Iz severnega brega Donave je nemško topništvo začelo z uspehom obstreljevati srbske postojanke blizu Smederova, 24 milj jugovzhodno od Belgrada.

Sovražnik je bil pognan nazaj in njegovo topništvo je utihnilo.

100.000 Bolgarov mobiliziranih.

Atene, 21. sept. (čez Pariz). — Bolgarija je dosedaj, kakor poročajo z zanesljivega vira, sklicala k orožju okrog 100.000 mož. Več konjskih polkov je odjezdilo iz Sofije. Kam so odjezdili, ni znano. Govori se pa, da so namenjeni proti srbski meji.

Nova kampanja proti Srbiji.

Berlin, 21. sept. (brezično v Sayville, N. Y.). — Naznanilo velikega glavnega stana, da je nemško topništvo začelo streljati na srbske postojanke blizu Smederova in deloma pregnalo sovražne baterije, označa časopise kot začetek proti Srbiji naperjene velike nemške kampanje.

Uradno iz Dunaja.

Dunaj, 20. sept. (čez London, 21. sept., 3.45 zj.) — Vrhovno vojno vodstvo je danes naznanilo:

"Jugovzhodno bojišče: Avstro-ogr-

ske in nemške baterije so včeraj bombardirale srbske postojanke na južnem bregu Save in Donave. Trdnjava Belgrad je bila tudi obstreljevana. Blizu ustja Drine so naše čete presenetile prednje sovražne oddelke, ki so bili razkropljeni.

Narod se ne ujema s Ferdinandom.

Sofija, 21. sept. — Vladno glasilo "Narodni Prava" pravi z ozirom na posvetovanje med voditelji opozicije in kraljem Ferdinandom med drugim sledeče:

"Voditelji opozicije se niso vedli primerno v navzočnosti kralja."

Glasilo opozicije pa pravi: "Ni nam mogoče dati pomirjevalnega poročila o avdiciji. Vlada hodi svojo lastno pot, namesto narodne poti."

Obožena nevtalnost.

Washington, D. C., 21. sept. — Splošno mobilizacijo vseh vojaških sil v Bolgariji, ki se ima izvesti danes v svrhu obožene nevtalnosti, je odredila bolgarska vlada. Uradno naznanilo te odredbe je brzojavila njegova vlada g. Panaretovu, bolgarskemu poslancu tukaj.

Ob srbsko-bolgarski meji.

Berlin, 21. sept. (brezično v Sayville, N. Y.). — "Z Balkana poročajo, pravi agencija za prekmorske novice, da je srbska vlada proglasila srbsko-bolgarsko mejno okrožje za vojni pas."

"Tudi poročajo, da so bolgarske čete zbrane blizu srbske meje, in da so se nemške in avstro-ogrške čete zbirale izza gotovega dne ob srbski mejni črti."

50.000 Macedoncev z Bolgari.

Sofija, 19. sept. (čez Berlin in brezično v Sayville, N. Y., 21. sept.) — Ugotovljeno je, da je število Macedoncev, ki so se pridružili bolgarskim zastavam v petek, okoli 50.000.

Iz zanesljivih virov poročajo, da je promet na bolgarskih železnica začasno ustavljen.

Veleznačilno odlikovanje.

Dunaj, čez Amsterdam, 21. sept. — Za veleznačilne smatra dunajsko časopisje današnje brzojavke iz Sofije, po katerih je vojvoda Mecklenburški v imenu cesarja Viljema podelil bolgarskemu kralju Ferdinandu nemški železni križec.

Balkanci pripravljeni.

London, 22. sept. — Balkanski položaj vzbuja danes glavno zanimanje v Evropi. Izmed premnogih nasprotujočih si govorice so ugotovljena sledeča dejstva:

Nemško in avstrijsko topništvo bombardira vsako postojanko vojaške vrednosti ob severni meji srbski.

Bolgarija je sklicala k orožju vso svojo vojsko, a minister zunanjih stvari se ni zavezal na nobeno stran in vzdržuje "oboroženo nevtalnost".

Na sklepnem posvetu med kraljem Konstantinom in njegovo vlado je bil podpisan odlok za mobiliziranje grške armade.

Rumunija je tudi mobilizirala svojo armado in vsi Rumunci zapuščajo Bolgarijo.

MAL POŠLJIMO DAR SVOJIM DRAGIM NA ALTAR.

Posiljamo denar v staro domovino. V stari domovini izplača denar c. kr. pošta. VSE NAŠE POSLOVANJE JE JAMČENO.

1 krona za \$ 25
5 " " 1.75
10 " " 3.50
15 " " 5.25
20 " " 7.00
25 " " 8.75
30 " " 10.50
35 " " 12.25
40 " " 14.00
45 " " 15.75
50 " " 17.50

100 KRON ZA \$16.50

500 kron za 81.75
1000 " " 162.00

Pri teh cenah je poština že vračunana.

Posiljajte in pisma naslovite na: AMERIKANSKI SLOVENEK

Joliet, Illinois.

BALKANSKI POLOŽAJ VZBUJA GLAVNO POZORNOST V EVROPI.

Nemčija in Avstrija sta pričeli novo veliko kampanjo proti Srbiji v prizadevi, da doneseta Turčiji pomoč. Nemško in avstrijsko topništvo že bombardira vse važne postojanke ob severni meji srbski. Bolgarija je sklicala k orožju svojo vojsko, in tako tudi Rumunija in Grška. Vse položaj na Balkanu pa še ni prav jase, ker si poročila nasprotujejo. Gorenja mapa kaže dramatični vojni položaj na bližnjem vzhodu, kakor je bil videti pred kratkim. 1.—Armada Avstrijcev in Nemcev, precejena na 400.000 mož in zbrana za pohod skozi Srbijo v turško glavno mesto. 2.—Italija ima baje 200.000 ali več vojakov pripravljenih za ojačenje zavezniških čet ob Dardanelah. 3.—Nove angleške čete so se izkrcale na poluotoku Gallipoli in že napadajo Turke. 4.—Ruske ladje in čete v Bosforu pripravljene za odhod preko Črnega morja. 5.—Zavezniško brodovje napada Malo Azijo in prodira v morje. 6.—Ruska armada v Kavkazu je porazila Turke. 7.—Angleške in francoske čete razpoložne za napad, ko bo dano znamenje.

Družba

sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

VZEDINJENIH DRŽAVAH
SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Vstanovljena 29. novembra 1914
Inkorp. v drž. Ill. 14. maja 1915

Družino geslo: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill.
Tajnik—Josip Klepec, Joliet, Ill.
Zapis.—A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Kastello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.
3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

1. Stephen Kukar, Joliet, Ill. 2. Anton Trgovčič, Mount Olive, Ill.
3. Josip Težak, Joliet, Ill.

Glasiło: AMERIKANSKI SLOVENEK, Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne pošiljke se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

PRISTOPILO ČLANI(CE).

K društvu št. 1, Joliet, Ill.: Josip Želko, Marko Govednik.

K društvu št. 4, Bradley, Ill.: Josip Stua, Barbara Stua.

K društvu št. 8, Rockdale, Ill.: Josip Boštjančič, Elija Čalič.

Joliet, Ill., 22. sept. — Društvo sv. Družine ima svojo redno mesečno sejo prihodnje nedelje. Člani(ce) se naj blagovolijo iste udeležiti v velikem številu.

Koncem tega meseca se zaključijo društveno poslovanje za tretje četrtletje, zato so naprošeni člani(ce) ki dolgujejo za eden ali več mesecev, da pridejo poravnati svoj dolg društvu, da bo nadzorni odbor našel knjige v lepšem redu.

Naše društvo lepo napreduje. Se vedno se oglašajo, da pristopi. Posebno se pa zdaj za pristop zanimajo rojaki in rojakinje iz raznih drugih krajev. Po navodila in drugo so pisali te dni iz nekega mesta v Michiganu šest rojakov. Vse se jim je odposlalo. Upam, da v kratkem pristopijo. Kdor želi pristopiti v naše društvo naj se oglašajo ali piše tajniku in pošlje \$1.00, da mu se pošlje navodilo in drugo potrebno. Ako je sprejet v društvo, se vračuna \$1.00 za pristop k D. S. D., če bi pa ne bil sprejet, potem se vrne denar, ako ni sam kriv. Zdjaj se se vedno nudi najlepša priložnost rojakom in rojakinjam, da pristopijo v naše veliko in močno društvo pristopnine prosto. Društva, ki so tako velika, kakor je naše, računajo navadno po več dolarjev pristopnine; tudi je pri njih višja mesečina, pa dajejo manj

bolne podpore. Tudi naše društvo bo kmalu zahtevalo pristopnino, zato se poskrbite in pristopite zdaj dokler je vstopnina popolnoma prosta.

Z bratskim pozdravom

Jos. Klepec, tajnik.

Chicago, Ill., 14. sept. — Zadnje nedeljo, 12. sept. je naša Podr. št. 9 D. S. D. imela drugo mesečno sejo, in sporočimo z veseljem, da se je prav dobro obneslo. Napredujemo dobro in prepričani smo, da bo še nadalje zelo dobro napredovalo.

Še enkrat vabimo Slovence in Slovenke, da pristopijo k našemu društvu. Tretja seja se bo vršila 10. okt. v Hoerber's dvorani, 2131 Blue Island Ave., in tisti kateri hočejo vstopiti, naj pridejo na našo sejo, ali pa se naj oglašajo prej pri tajniku na 2105 Coulter St. poleg Hoyne Ave.

Opozarjamo vas, da ne poslušajte tistih ljudi, kateri razgovarjajo, kot lahko vsak pomisli, da tiste vrste ljudi navadno razgovarjajo na vsako dobro stvar in kateri pikajo, kjerkoli morejo. Naše društvo je dobro in ima dober namen.

S pozdravom,

John P. Pasdertz, preds.

Anthony Verbičar, tajnik.

Michael Brinc, blagajnik.

SLIKE IN ČRTICE Z BOJIŠČ.

Voščilo za god iz Galicije,
dne 26. julija 1915.

Ze zopet god je sv. Ane obletnica je vojske zbrane, ki verno čuva Vam domove junško proži še topove. Borimo se za dom, cesarja in mile Avstrije vladarja. Prestali silno smoto težave ob bojih vojske prekrvave. Pač pomnil bo Moskal krvavi kak' besno bje Kranjc po glavi. Naj čuti Nikolaj in vsa Rusija, kaj Avstrija, kaj zna Nemčija!

Pri težkih možnarjih.

Avstrijskim težkim topovom, 30.5 cm, je pridelen tudi brhki cerkovnik iz Lednice. Eno leto so ga učili na Dunaju, sedaj pa strelja na Italijane. Ob obletnici svojega vojaškega poslanstva piše žirovskemu gospodu župniku Logarju:

Veleč. gospod župnik!

Danes 2. avgusta je minilo leto, odkar sem zapustil svojo cerkovniško službo, svoje drage ljudi, in Vas, gospod župnik. Pri odhodu nisem mil, da mi bo treba služiti eno leto, ko učiti, pa sem bil vsaj varen pred da ne tako dolgo pustiti zdravega življenja. Kje so že tisti, ki smo skupaj zapustili domove. Jaz pa sem še vedno zdrav in vesel! Ko sem se po tako dolgem času zopet peljal skozi prav tesno pri srcu. Mislim sem si, mamega človeka nisem videl drugega, kot Krošla iz Dobračeve. Stal je na straži zraven postaje. Naročil sem mu, naj sporoči domov moj odhod. Spanja pa ni bilo, kajti pokalo je, da je bilo jo! Seveda, mi novinci smo mi streljali, da je že Italijan tukaj. No, pa streljali so naši težki topovi: možnarji na havbice. Sedaj sem pa že popolnoma pripravljen temu pokanju. Mi imamo, ki napravljajo mnogo preglativ na avstrijskem južju. 30.5 cm bom v tem času, kar sem jaz tu, še ni bil nihče naših zadet; utonil je pa en Čeh, ki je bil potreben zato, ker se družega ne dobi kakor samo vino po dve krone liter. Potrebnovali bi samo toliko. Ali ni ga. Hraho pa imamo prav

dobro. Zjutraj je res samo črna kava. Opoldan pa je juha, meso, za prikuho pa je fižol, krompir, kumare ali kaj drugega. Zvečer pa imamo čaj z rumom, kos sira, klobase, ali kaj podobnega; poleg tega pa še vsak dan pol litra vina. Nekoliko dolgečas mi je pa, ker tukaj je le malo Slovencev. So večinoma Ogri. Če nam bo šlo še nadalje tako po sreči, bom, če Bog da, zopet kmalu v Zürich. Na dom se zmiraj spominjam; prav dostikrat se mi sanja, da sem v Zürich v cerkvi, da snazim in zaljšam oltarje. Seve, ko se zbudim, sem zopet tukaj. Dostikrat sem že rekel, da nismo vedeli, kako dobro se nam je godilo prej. Ali sedaj šele vemo, kaj smo imeli. Upajmo, da nam Bog zopet povrne one zlate čase.

Ob koncu Vas prisrčno pozdravljam — Ivan Filipič.

Kratko — pa veliko.

Jožef Špelič iz Verbovca, četovodja na severnem bojišču, je pisal te dni svojemu očetu Francetu prav kratko pismo, ki pa veliko pove. Pravi: "Dragi starši! Dolgo Vam že nisem pisal. Jaz sem bil ujet dne 19. snšca, pa sem ušel. Zdjaj 18. julija so me Rusi zopet ujeli, pa sem jim še enkrat ušel. Zdjaj pa Vam pišem, da sem še zmeraj zdrav."

G. 2300 m. dne 25. jul. 1915.

Vojak Janec J. piše iz svojega sneženega brloga ob italijanski meji Danes sem prejel Vašo karto z največjim veseljem, kajti sedaj nismo dobili že dolgo časa nič pošte. Bilo nam je vsem zelo dolgečas. Jaz sem komaj čakal, kdaj dobim kako karto ali pismo, da bi vedel, ali še kdo živi na Bledu ali ne. Vi ne veste koliko je vredna tukaj ena karta; vsi se veselimo, če nam pove kaj novega. Živimo tukaj kakor bratje eden za drugega; ali tiste sreče nimam, da bi bil s kakim domačim dalj časa skupaj; kar jih je bilo, je nekaj mrtvih, nekaj ranjenih, tako da sem od nas sam pri naši bateriji. Na severnem bojišču smo bili ravno 10 mesecev v bojih: Ko bi nam ta pajac ne bil napovedal vojske, bi bili mi kmalu doma; tako pa še mogoče traja par mesecev. Dolgo pa Italijani ne bo vzdržali. Dokler bomo mi še tako močni kot sedaj, ne bo še prišel v Trst in Gorico. Mi stojimo na visokem hribu. Italijani nam pošiljajo precej velike in zelo drage kroglice; toda kaj jim koristi revežem, če pa vsaka čez nas v drugi hrib uide. Mi smo nezadovoljni, če ne streljajo, ker potem ne porabijo nič streliva. Včasih jih razdražimo, da jih neprestano pošiljajo sem; mi pa imamo kratak čas ko opazujemo kroglice, ki lete po zraku. Lahki nas še ne bodo ukrotili, so še premladi; izkušeno vojaštvo več ve, kot samo učeno.

Jaz sem še zmerom zdrav posebno sedaj na planinah se mi zelo dopade. Pozdravlja vse Vaš Janec.

Junjski duh slovenskih vojakov

se zrcali iz sledečega pisma, ki ga je početkom avgusta poslal svoji ženi Josip Razdrh, doma v Dobriču na Dolenjskem z ruskega bojišča: Naznamim, da nisem več pri trenu, ampak zopet pri kompaniji. Morali smo oddati konje mlajšim in iti zopet v rojno črto. Sedaj bomo pa zopet pokali Russe. Ne veš s kolikim veseljem grem nadnje.

Tu se bijejo najtežji boji; včeraj sem jo komaj odpelal. Mojega prijatelja Špeliča, ki ga tudi Ti poznaš, so že imeli kozaki, pa jim je vendar ušel. Ako bo še dolgo tako kot je zdaj, ne vem koliko časa bom še nosil celo kozo. Zmagujemo mi, a zmaga je huda. Sedaj sem vedno v rojni črti na ravnem kakor na mizi, komaj tisoč korakov od Rusov.

Ruska infanterija ni "korajžna", a kozaki — to so tiči! Imajo majhne, dobro izučene konje. Navajeni so, da se na "komando" takoj vležejo in jih ne vidiš več. Kozaki imajo tudi dolge sulice na nogah, pa jih vendar uženemo. Ko smo zadnjič po vaši patroli-rali, bilo je nas šest, smo ujeli tri kozake, med njimi enega častnika lepega, mladega. Od treh zaplenjenih pušk sem dobil po dve kroni nagrade.

Več mojih tovarišev je že padlo; mene je pa dosedaj še vedno obvaroval dobri Bog. Vprašaj, če kaj molimo? In kako! Tukaj bolj v prvih vrstah nikdar ne slišiš grde besede; vedno se čuje le molitev in pobožni vzdihljaji. Z današnjega boja sem prišel, hvala Bogu, še zdrav. Kaj bo zopet po noči? Rama me boli od samega streljanja. V zadnjem boju sem oddal več kot tisoč streliv. Da bi bili le vsi "trefarji", da bi čimprej pokončili to rujavo pošast. Slučajno mi je prišel danes v roko "Slovenec" z dne 12. julija. Bral sem članek o naškoku pri Kolomeji; objavil ga je naš dobi četovodja Jakopič, ki je bil ranjen z bajonetom. V tistem navalu sem bil tudi jaz. Gotovo si brala.

Prosim, pošlji mi večkrat kak slovenski časopis. Rad bi tudi bral "Domoljuba". Neveš kako željno skočimo k njemu, ako ga kateri dobi. Sinoci so nas zopet napadli Rusi, pa so se kmalu umaknili in premislili. Menda jim ni bil všeč prevelik "kraval" na naši strani. Grmelje je grozno in le čudo, da mi ni počilo uho. Vmes se je pa vendar še čulo petje, kar je pač značilno za junjski duh naših fantov. Spal nisem nič, zvečer pa zopet ne bom, pa saj bi se tudi ne spodobilo, ko pridejo zopet gostje. Pripravili se bomo z najlepšim pozdravom ostrih svinčenk. Živimo v brlogih kakor medvedji; pa tudi kosmati bomo kmalu kakor medvedji; a hudi kot sršeni. Živijo! Jaz sem zmir "korajžen" do zadnjega diha. Moli, da bi Bog dal kmalu mir in pa slavno zmago naši armadi.

Pred kratkim se je slišalo, da zasedejo to črto nemški vojaki in da pridemo mi nad polentarje. Da bi vsaj kmalu šli, potem bo videl Italijan, kaj se pravi braniti domovino in se bojevat z vojniki že navajenimi vojske. Našemu bataljonu je toliko par tisoč mož pobiti, kot Taljanom eno polento pojesti.

Ko pridemo mi, bo bežal Italijan, da se tudi v Benetkah ne bo več ustavil, ker:

Nabita je puška in oster je meč, v junškem pa sreč poguma še več. Na vraga, o bratje, na vraga! Nevitni je dana gotova oblast zdrobiti v hipu stoletni člo hrast: Hujše mi planemo, urnejše zmanemo v prah spremenimo talijansko pošast, Doli s sovražniki! Živela Avstrija!

Andrej Roškar, vojak pri strojni puški, popisane en tak prizor iz tih usodnih dni tako-le:

"Bilo je še mračno. Krog pol pete ure sem opazil, da se bližajo večje trume Italijanov našim postojankam, kjer je bila naša infanterija v kritjih. Dobil sem povelje, naj začnem streljati. Italijani so vpili in tulili, ko so začeli naskakovati, kakor divjaki. Točno ob tri četrt na peto uro je začelo pokati po celi naši gorski planoti kakih 15 strojnih pušk. Opazovalci so z daljnogledi zasledovali učinek našega streljanja. Medsebojno smo bili zvezani s telefonom in se je tako od puške do puške dajalo navodilo, na katero stran in v kateri smeri naj vzame posamezna puška Italijane na muho. Grozen je bil učinek naših pušk. Prednje sovražne čete smo sproti pokosili k tlom. Od časa do časa smo slišali, kako so posamezne sovražne čete tu-lile, najbrž od strahu. Opazovalci so nam poročali, da se sovražne rezerve branijo naskakovati čez mrtve prve vrste; odtod to tuljenje. Tudi naša infanterija, ki je ležala kakih 500 do 600 metrov pred nami, je s svojimi strelji mandrala Lahe k tlom, da je bilo veselje. Krog 8 ure dopoldne so polentarji bili odbiti. Na celi črti, kakor daleč sem videl, so bežali proti jugozahodni strani."

Čadorna je hotel imeti višinski rob med Zagrajem in Redipuljo, hotel za vsako ceno! Pri Zdravščini, Polazu in Vermeljani se je že ustalil na pla-

noti sedaj je hotel izvesti sunek iz Zdravščine na hrib Sv. Martina in iz Vermeljane na Doberdob in tako prisiliti Avstrije, da izpraznijo tako vroče branjeni planotni rob med Zagrajem in Redipuljo. Sedaj se je moralo pokazati, kaj pravzaprav tiči v naših polkih in če so se v enajstmesečni trdi vojni šoli zadostno utrdili. Pokazati se je moralo, če se morejo naši polki upirati tudi desetkratni italijanski premoči. In pokazali so to, toda kdor je bil zvraven, bodisi navaden vojak ali častnik, teh dni ne bo nikdar pozabil.

Italijanski jarki so bili napolnjeni z mrličji; pokopavalo se je in pokopavalo a ni hotelo biti konca. In cele ure so vpili ranjenci, ki jih je na stotine in stotine ležalo med osvojenimi jarki in reko, in prosili za vodo.

Vsi vojaški oddelki od Zdravščine dol do Redipulje so morali sodelovati. Nadčloveška je bila energija posameznega moža, nadčloveška njegova moralna sila. In potem so prišle artiljerijske rezerve in ojačenja in kriza je bila premagana.

Osem tednov že zadržujemo sovražnika v docela nepravilnih postojankah ob ugonablajočem pozicijskem boju, in trdno upamo, da v nepredolgem času ponese mo vojno v sovražni-kovo deželo.

Jel je zopet govoriti...

V bojih pri Arrasu na Francoskem je neki mlad Virtemberžan naenkrat izgubil dar govora. Bil je namreč v silovitem ognju granat. Prišel je v bolnišnico v mestu Hattingen ob reki Ruhr. Neki ondodni trgovec je zadnjič enkrat povabil vse ranjence k sebi da jih je pogostil. Mladi Virtemberžan je bil razposajeno-vesel. Kar neadoma je pa imel močan živčni napad, da se je zgredil. Tovariši so ga močili in kmalu je prišel zopet k sebi, obenem je pa veselo zaklical: "Moj Bog, saj znam zopet govoriti!" In res! Govor se mu je zopet povrnil.

Razmere v Benetkah.

Lugano, 6. avgusta. Iz Benetk se poroča: Zadnje dni so se vršili tu težki izgredi stradalajočih. Ker se je vsled vojne ustavil ves tujski promet, je na tisoče ljudi ostalo brez kruha. Večina trgovin na Piazzji je zaprta, hoteli so preurejeni v bolnišnice. Tudi premožni domačini so iz strahu pred sovražnimi letalci zapustili mesto. Trgi so zapušteni. Tudi samostani so prazni, ker so se redovniki in redovnice umaknili v notranjost dežele. Ker je dovažanje živil vsled vojaških transportov zelo oteženo, manjka najpotrebnejših živil. Cene so dosegle nezaljšano višino. Ker je ob obali ustavljen tudi ribolov, ne prihajajo na trg niti ribe, kar se ob pomanjkanju drugih živil sedaj posebno živo čuti. Vsak večer se zbira množica brezposelnih delavci in drugi stradalajoči, katerih število vsak dan narašča. Pred municijem je prišlo do hrupnih demonstracij ter je straža le s težavo razkropila množico. Več oseb so tudi aretirali, a jih zopet izpustili, tembolj ker je bilo med njimi več mater z malimi otročiji. Zupan se je obrnil v Rim s prošnjo, da se nemudoma pošlje živila, ker se je drugače bati resnih nemirov.

Moč materinskega čustva.

Pred letom dni je uslužbenka kinogledališča v Velikem Varadinu gospa Irma Toth izgubila svojo edino 12-letno hčerko. Odkar so deklico pokopali, mati ni imela pokoja; vedno se ji je zdelo, da njeno pokojno dete nima v grobu počitka, ker je voda vdrla v grob in krsto. Končno mati ni mogla več strpeti ter si je na pristojni oblasti izprosila dovoljenje, da smo odkopati grob svoje hčerke. In res, komaj so začeli kopati, so že zadeli na vodo, ki je zalivala grob. Truplo deklice je bilo popolnoma nepoškodovano.

ROJAKI IN ROJAKINJE ŠIROM AMERIKE! PRISTOPITE K
NAJVEČJEMU SLOVENSKEMU PODPORNEMU DRUŠTVU.

Društvo Sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

ŠTEV. 1 D. S. D., JOLIET, ILLINOIS.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod." "Vsi za enega, eden za vse."

ODBOR ZA LETO 1915.

Predsednik.....George Stonich.
Podpredsednik.....Stephen Kukar.
Tajnik.....Jos. Klepec.
Zapisnikar.....Anton Nemanich Jr.
Blagajnik.....John Petric.
Reditelj.....Frank Kocjan.

NADZORNIKI:

Anton Šraj, Jr., Nicholas J. Vranichar, Joseph M. Grill.

To društvo sprejema v svojo sredo rojake in rojakinje iz vseh krajev Amerike, in sicer od 16. do 55. leta starosti brez vsacih ceremonij. Ne glede kje stanujete — najsibo v Jolietu ali v katerem drugem mestu v Ameriki, k našemu društvu lahko pristopite vsi, če se skazete z zdravniškim spričevalom in plačate kar pride.

Pri tem društvu ni treba nikakoršnega potnega lista. Greste lahko kamor hočete in kdaj hočete. Samo, da točno plačate mesečnino in takoj, ko se preselite, tajniku naznanite svoj pravi naslov. Mesečnino lahko plačate za eden ali več mesecev vnaprej.

To Društvo izplačuje bolniške podpore \$1.00 na vsak delavni dan za 50c na mesec.

Izplačuje zavarovalnino, poškodnino in za operacije, za plačila, kakor kaže oglas gl. urada D. S. D.

Pri tem društvu ni nepotrebnih postav. Edino kar se zahteva je, da vsak ud plača svojo mesečnino. Kazni in drugih nepotrebnosti ni nobenih v tem društvu.

Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo.

Kdor izmed cenj. rojakov in rojakinj želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se zgasi pri podpisnem. Če mu ni mogoče osebno priti, naj piše za podrobnosti in navodila na:

JOSIP KLEPEC, JOLIET, ILL.

NAPRODAJ 11 LET STAR KONJI-

ček s zaprego in kočijo. — 3 leta staro žrebe s sedlom ali vozom, in 1 leto staro žrebe, ki še ne zna voziti. Prodaj poceni. Več pove: Gust Rosmark, Forest Park (Woodruff road), Joliet, Ill.

J. C. Adler & Co.

priporoča rojakom svojo

Mesnica

84-86

Telefon 101.

JOLIET, ILL.

Orpheum Theatre

Pondeljek 27. septembra 1915

KJER VPRIZORI

Boston Opera Kompanija

SVETOMOZNANO IGRO

Bohemian Girl (Cesko dekle)

ki je najpriljubnejša igra, koja vprizorijo najznamenitejši evropski in ameriški gledališki igralci in igralko.

50-Igralcev in igralk-50

Nizka vstopnina---50c, 75c, \$1.00 in \$1.50

Dobite tikete zgodaj, da dobite najboljši sedaj, ker bo sedežev gotovo premalo za vse ljudstvo. Če ste že kdaj želeli videti najboljšo glediško predstavo, ne zamuditi te prilike.

Vsakdo, ki je poslal denar v staro domovino

POTOM NAŠEGA POSREDOVANJA, JE ZDAJ

POPOLNOMA PREPRIČAN

DA DOSPEJO NAŠE DENARNE POŠILJATVE

ZANESLJIVO IN TOČNO

v roke naslovnikov, kljub vojnim zaprekam in sicer v 20. do 25. dneh

V stari domovini izplača denar c. k. pošta

100 kron pošljemo zdaj za \$16.50

VSE NAŠE POSLOVANJE JE JAMČENO.

Pisma in pošiljke naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

JOLIET, ILL.

